

W jakim przypadku powinna zostać wygenerowana deklaracja ZUS RPA?

Deklaracja powinna zostać wygenerowana dla pracownika w przypadku:

- wypłacenia w danym miesiącu elementu, należnego za inny rok kalendarzowy niż rok, którego raport dotyczy i który stanowił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe lub – w razie przekroczenia rocznej podstawy wymiaru tych składek – podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe,
- wypłacenia w danym miesiącu obok wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy oraz zasiłków elementu, który ma w konfiguracji zaznaczony parametr **Wykaż na ZUS RPA\RIA jako element wypłacany obok zasiłków**, nie stanowił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne oraz rentowe i jest należny za dany miesiąc albo za inny rok kalendarzowy,
- wykonywania pracy nauczycielskiej (zaznaczony parametr Nauczyciel na formularzu pracownika, na zakładce [5 Ubezpieczenie cd]).

Deklaracja jest generowana automatycznie podczas naliczania deklaracji ZUS DRA, od wersji programu Comarch ERP Optima 2019.2. Dodatkowo w wersji 2019.3 umożliwiono tworzenie deklaracji ZUS RPA dla nauczycieli.

Dlaczego w wypłacie pracownika składka na ubezpieczenie zdrowotne policzona jest w niższej wysokości niż 9%?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9 %.

Jeżeli wyliczona składka zdrowotna jest wyższa od zaliczki na podatek, wówczas Płatnik jest obowiązany obniżyć wyliczoną składkę w wysokości 9% podstawy wymiaru do wysokości zaliczki na podatek dochodowy zgodnie z przepisami aktualnymi na dzień 31.12.2021 (art. 83 ust.1 ustawy zdrowotnej – Dz.U.z 2004 r., nr 210, poz. 2135). Taka sytuacja ma miejsce, gdy pracownik uzyskuje w danym miesiącu niskie wynagrodzenie.

Program posiada funkcjonalność pozwalającą na ograniczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości zaliczki na podatek. Decyduje o tym parametr **'Składka zdrowotna ograniczona do wysokości podatku'** dostępny z poziomu formularza danych kadrowych pracownika – zakładka Ubezpieczenie (etat).

Uzupełniając informacje dotyczące ubezpieczeń pracownika, po wpisaniu kodu ubezpieczenia, program domyślnie zaznacza parametr. W wypłacie składka zdrowotna zostaje ograniczona do wysokości podatku. Wyłączenie parametru powoduje, że dla wypłat pracownika liczonych dla wybranego kodu ubezpieczenia składka zdrowotna liczy się bez ograniczenia do wysokości podatku (do wykorzystania przy naliczaniu wypłat dla

pracowników eksportowych lub otrzymujących wynagrodzenia finansowane z funduszy Unii Europejskiej). Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż obliczając składki na ubezpieczenia oraz zaliczkę podatku, uwzględniane są wszystkie wypłaty w danym miesiącu deklaracji.

Przykład

Poniżej zaprezentowano przykładowe naliczenie wynagrodzenia pracownika z zastosowanym ograniczeniem składki zdrowotnej do wysokości zaliczki podatku.

Założenia: Pracownik zatrudniony jest na 1/3 etatu, osiąga wynagrodzenie w wysokości 1200,00 zł miesięcznie. Koszty uzyskania przychodów wynoszą dla pracownika 300,00 zł, zaliczkę na podatek dochodowy zakład zmniejsza o kwotę stanowiącą 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, określonej w pierwszym przedziale obowiązującej skali podatkowej, od lipca 2023 o kwotę 300 zł.

Wyszczególnienie	Poz.	Obciążenia składkowo-podatkowe
Wynagrodzenie	1	1200
Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (poz. 1)	2	1200
Składka na ubezpieczenia emerytalne (poz. 2 x 9,76 %)	3	117.12
Składka na ubezpieczenia rentowe (poz. 2 x 1,50 %)	4	18
Składka na ubezpieczenia chorobowe (poz. 2 x 2,45 %)	5	29.4
Składki na ubezpieczenia społeczne pobrane z wynagrodzenia pracownika (poz. 3 + poz. 4 + poz. 5)	6	164.52

Wyszczególnienie	Poz.	Obciążenia składkowo-podatkowe
Podstawa wymiaru składki zdrowotnej (poz. 2 - poz. 6)	7	1035.48
Składka na ubezpieczenie zdrowotne do pobrania z wynagrodzenia pracownika (poz. 7 x 9%)	8	93.19
Podstawa opodatkowania po zaokrągleniu do pełnych złotych (poz. 1 - 300 zł [KUP] - poz. 6)	9	735
Zaliczka przed pomniejszeniem o składkę zdrowotną (poz. 9 x 17%) - 300 [kwota wolna]	10	0
Zaliczka obliczona na zasadach aktualnych na 31.12.2021 (poz. 9 x 17%) – 43,76 zł [kwota wolna]	11	81,19
Składka na ubezpieczenie zdrowotne ograniczona do wysokości zaliczki podatku obliczonej zgodnie z zasadami obowiązującymi na dzień 31.12.2021	12	81.19

*Wyliczona składka na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% podstawy wymiaru, czyli 93,19 zł, jest wyższa od wyliczonej zaliczki na podatek dochodowy, tj. 81,19 zł, stąd składka zdrowotna ulega obniżeniu do wysokości zaliczki.

Pracownik otrzyma wynagrodzenie w wysokości 954,29 zł, tj. 1200 zł – 164,52 zł – 81,19 zł – 0 zł.

W jaki sposób w programie odnotować pracownikowi informację o przekroczeniu rocznej podstawy składek emerytalno – rentowych?

Przekroczenie rocznej podstawy składek emerytalno – rentowych należy pracownikowi odnotować na formularzu danych kadrowych. Na zakładce **Ubezpieczenie cd** w sekcji „**Informacja o przekroczeniu rocznej podstawy składek emerytalno – rentowych**” należy wybrać, kto przekazał informację (brak – domyślne ustawienie, Ubezpieczony, Płatnik, ZUS), wypełnić miesiąc i rok (jest to miesiąc i rok deklaracji, zgodny z datą wypłaty) w którym nastąpiło przekroczenie rocznej podstawy składek i wpisać kwotę przekroczenia.

Kwota ta może oznaczać podstawę, od jakiej będą liczone składki we wskazanym miesiącu (**podstawa składki**) lub kwotę przychodu pracownika (**przekroczenie podstawy**) osiągniętego do danego miesiąca. W tym drugim przypadku program sam wyliczy, w którym miesiącu ma ograniczyć podstawę składek emerytalno – rentowych.

W wypłacie naliczonej w miesiącu przekroczenia rocznej podstawy wymiaru **składek** na zakładce [**4.Ubezpieczenie**] zostanie wykazana odpowiednio pomniejszona podstawa składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz naliczone od nich składki.

Jan Nowak: formularz wypłaty [E/2023/07/0]

1 Ogólne 2 Elementy wypłaty 3 Podatki 4 Ubezpieczenie Korekta podatku i ubezp.

Razem 011000

Rozliczenie z ZUS

Podstawa naliczania składki		Składka		
		Ubezpieczonego		Płatnika
Emerytalnej:	2 000,00	Emerytalna:	195,20	195,20
Rentowej:	2 000,00	Rentowa:	30,00	130,00
Chorobowej:	8 200,00	Chorobowa:	200,90	0,00
Wypadkowej:	8 200,00	Wypadkowa:	0,00	0,00
FP:	8 200,00	Suma:	426,10	325,20
FGŚP:	8 200,00	FP:		200,90
FEP:	0,00	FGŚP:		8,20
Zdrowotnej:	7 773,90	FEP:		0,00
		Zdrowotna:	699,65	0,00

Pracownicze Plany Kapitałowe

Podstawa naliczenia składki		Składka	
		Pracownika	Pracodawcy
PPK:	0,00	Podstawowa:	0,00
		Dodatkowa:	0,00

Jak odnotować i rozliczyć urlop na poszukiwanie pracy?

Nowy typ nieobecności, powiązany z nią typ wypłaty oraz opis na nieobecności do wydruku karty pracy można wprowadzić z poziomu **System / Konfiguracja / Firma / Płace**.

1. Definiujemy nowy opis nieobecności

Z poziomu **System/ Konfiguracja / Firma / Płace / Opisy**

nieobecności do karty pracy w wolnej pozycji wpisujemy nazwę 'Urlop na poszukiwanie pracy'.

2. Definiujemy nowy typ wypłaty

Wynagrodzenie za dni na poszukiwanie pracy jest liczone wg zasad ustalania wynagrodzenia za urlop okolicznościowy. Aby w wypłacie pracownika oraz na wydruku kwitka wypłaty /listy płac wyświetlała się odpowiednia nazwa, wówczas należy w **System/ Konfiguracja / Firma / Płace / Typy wypłat** dodać nowy element o tej nazwie. W tym elemencie, na zakładce '**1.Ogólne**' należy ustawić:

Nazwa i skrót: np. Urlop na poszukiwanie pracy

Rodzaj: Dodatek

Algorytm: 8' Element liczony jak urlop okolicznościowy'

Automatyczne korygowanie / składnik związany: wszystkie opcje odznaczone

Zakładka '**2.Podatki/Nieobecności**': Użytkownik wypełnia według własnych wytycznych.

Konfiguracja typu wypłaty [Urlop na poszukiwanie pracy]

1 Ogólne 2 Podatki/Nieobecności 3 Szczegółowe

Nazwa: Nieaktywny

Skrót: Rodzaj:

Waluta w wypłacie

waluta systemowa waluta z etatu pracownika Potrącenie Zajęcie wynagrodzenia

Algorytm naliczania wartości

Algorytm Element liczony jak urlop okolicznościowy

Definicja

Automatyczne korygowanie / składnik związany

Automatycznie korygować wynagrodzenie z tytułu:

urlopu, nieobecności płatnej zwolnienia lekarskiego Pomniejszenie za zwolnienie lekarskie

nieobecności usprawiedliwionej odchyłek od normy proporcjonalnie

nieobecności nieusprawiedliwionej 1/30

Składnik związany Tylko za okres zwolnienia

3. Definiujemy nową nieobecność

Z poziomu *System/ Konfiguracja / Firma / Płace / Typy nieobecności* dodajemy nieobecność Urlop na poszukiwanie pracy, gdzie na formularzu ustawiamy:

Typ nieobecności: urlop

Pozycja na deklaracji ZUS: Nie dotyczy

Dodatkowy kod RCA: puste pole

Rozliczać w dniach: Pracy

Nieobecności rozliczać jak: Wybrany składnik

Rozliczenie nieobecności: Urlop na poszukiwanie pracy (wybieramy z listy)

Opis na wydruku Karty Pracy: Urlop na poszukiwanie pracy

Nieobecność pomniejsza: zaznaczamy – 'Wynagrodzenie za czas pracy' i 'Czas pracy'

Formularz typu nieobecności [Urlop na poszukiwanie pracy]

Nazwa:

Skrót: Nieaktywny

Szczegóły

Typ nieobecności:

Pozycja na deklaracji ZUS:

Dodatkowy kod RCA:

Rozliczać w dniach:

Nieobecności rozliczać jak:

Rozliczenie nieobecności:

Opis na wydruk Karty pracy:

Według limitu:

Okres nieobecności zaliczany do pracy nauczycielskiej

Nieobecność pomniejsza

Wynagrodzenie za czas pracy Czas pracy

Staż pracy Czas pracy dopełniany do chorobowego

Pomniejsza limit urlopu wypoczynkowego

Wprowadził:

Zmodyfikował:

Po odnotowaniu na kalendarzu pracownika własnej zdefiniowanej nieobecności, w wypłacie nastąpi jej rozliczenie za pomocą wskazanego w jej definicji typu wypłaty.

Kiedy należy wygenerować deklarację ZUS RIA?

Deklarację należy złożyć, jeśli pracodawca wyraził chęć skrócenia okresu przechowywania dokumentacji pracowniczej dla pracowników składając oświadczenie ZUS OSW. Okres przechowywania dokumentacji można skrócić dla pracowników,

którzy zostali zgłoszeni do ubezpieczeń społecznych po raz pierwszy w okresie od 1.01.1999 do 31.12.2018 roku i z którymi została rozwiązana umowa o pracę/umowa cywilnoprawna. Deklarację ZUS RIA można utworzyć pojedynczo dla wskazanego pracownika lub seryjnie dla zaznaczonych pracowników z poziomu Deklaracje zgłoszeniowe ZUS bądź Deklaracje seryjne ZUS. Jeśli pracownik nie spełnia tych warunków podczas naliczania deklaracji pojawi się odpowiedni komunikat. Deklarację można zapisać do pliku xml i zaimportować do programu Płatnik. W przypadku pracowników wieloletowych naliczenie deklaracji ZUS RIA należy wykonać z poziomu etatu głównego.

W deklaracji wykazywane są następujące dane:

- dane identyfikacyjne pracownika,
- informacja o rozwiązaniu ostatniego stosunku pracy – data zwolnienia pobrana z zakładki 3.Etat oraz dane dotyczące trybu rozwiązania/wygaśnięcia stosunku pracy z zakładki 4.Ubezpieczenie(etat),
- kwota przychodu należnego za inny rok kalendarzowy niż rok, w którym został wypłacony, a przychód ten stanowił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – za okres od 1.01.1999 r. do 31.12.2018 r.,
- kwota przychodu należnego za inny rok kalendarzowy niż rok, w którym został wypłacony, a przychód ten stanowił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe – za okres od 1.01.1999 r. do 31.12.2018 r.,
- kwota przychodu, za lata kalendarzowe, wypłaconego obok wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, który w okresie pobierania tego wynagrodzenia lub zasiłku nie stanowił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – za okres od 1.01.1999 r. do 31.12.2018 r. – kwota elementów, które mają zaznaczony parametr Wykaż na ZUS RPA/RIA jako element wypłacany obok zasiłków i które nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne oraz rentowe,
- informacja o okresach wykonywania pracy nauczycielskiej w

placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych od 01.01.1999 r. do 31.12.2018r. – okres pracy nauczycielskiej wykazany ustalany jest na podstawie ustawienia parametru Nauczyciel w zapisach historycznych pracownika obowiązujących w okresie 1.01.1999 – 31.12.2018 oraz nieobecności pracownika. Do okresów pracy nauczycielskiej zaliczany jest urlop wypoczynkowy oraz inne nieobecności, które mają zaznaczony parametr Okres nieobecności zaliczany do pracy nauczycielskiej.

- informacja o okresie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o której mowa w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (DZ. U. z 2018 r. poz. 1924) od 1.01.1999 r. do 31.12.2008 r. – okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze ustalany jest na podstawie ustawienia pola Kod FEP w zapisach historycznych pracownika obowiązujących w okresie 1.01.1999 – 31.12.2008 oraz nieobecności pracownika.

W jaki sposób naliczana jest podstawa składek emerytalno – rentowych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym?

Automatyczne wyliczanie podstawy wprowadzono w wersji **2017.5.1. Comarch ERP Optima**. W podstawie uwzględniane jest wynagrodzenie pracownika wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy, o ile stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe.

Wliczane są wszystkie elementy przysługujące za okresy miesięczne oraz dodatki okresowe, od których były naliczane składki na ubezpieczenie chorobowe.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ustala się przez podzielenie wynagrodzenia osiągniętego przez ubezpieczonego przez liczbę miesięcy, w których wynagrodzenie to zostało osiągnięte. Jeśli pracownik w okresie 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających rozpoczęcie urlopu wychowawczego nie otrzymał oskładkowanego wynagrodzenia (np. z powodu przebywania na urlopie macierzyńskim, czy rodzicielskim), podstawa naliczana jest z elementów należnych w miesiącu rozpoczęcia urlopu wychowawczego. W przypadku, gdy między kolejnymi nieobecnościami typu urlop wychowawczy nie ma przerwy dłuższej niż 3 miesiące kalendarzowe, podstawa jest przepisywana z poprzedniego rozliczenia nieobecności.

Podstawa jest wyliczana z wypłat poprzedzających rozpoczęcie urlopu tylko w przypadku, gdy pracownik w zapisie historycznym aktualnym na moment naliczania wypłaty w zakładce **Ubezpieczenia** cd nie ma uzupełnionej kwoty w polu **Podstawa składek emerytalno-rentowych – średnia z 12 miesięcy przed urlopem**. Jeśli kwota podstawy została wpisana na formularzu pracownika, wówczas to ona jest przyjmowana do wyliczeń składek (ewentualnie zostanie odpowiednio podwyższona do kwoty minimalnej lub obniżona do kwoty maksymalnej). Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, podstawa składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe nie może być wyższa niż kwota stanowiąca 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalania kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ani niższa niż 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Dlaczego w wypłacie pojawiło się wynagrodzenie powyżej normy, wynagrodzenie poniżej normy i dopłaty do nadgodzin mimo, że pracownik przepracował dokładnie tyle godzin, ile wynosi jego wymiar czasu pracy?

Należy sprawdzić czy nie występują rozbieżności w danych wprowadzonych na *Planie pracy* u pracownika i w jego rzeczywistym harmonogramie. Przykładowo: pracownik jest zatrudniony na 1/2 etatu. Pracuje po 8 godzin w poniedziałek i wtorek, 4 godziny we środę. Jeśli nie zostało to wprowadzone na *Planie pracy* (np. Operator wprowadził takie modyfikacje z poziomu *Czasu pracy*), to domyślnym ustawieniem jest praca po 4 godziny przez 5 dni w tygodniu. Zatem za poniedziałki i wtorki policzone zostaną nadgodziny i wynagrodzenie powyżej normy, a za czwartki i piątki wynagrodzenie poniżej normy. W takim przypadku należy odpowiednio zmodyfikować ustawienia na *Planie pracy*.